

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

Nr. 0105072023/05.07.2023

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

Către,

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
Domnului Ministru Florin-Ionuț BARBU,

Ref: Probleme arzătoare din agricultură ce necesită soluționare URGENTĂ

Stimate Domnule Ministru,

În numele Membrilor reprezentanți prin Alianța pentru Agricultură și Cooperare formată din Federația Națională PRO AGRO, Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România – LAPAR, Uniunea de Ramură Națională a Cooperativelor din Sectorul Vegetal – UNCSV și Asociația Forța Fermierilor – AFF, în urma unei largi consultări cu Membrii organizațiilor noastre, revenim la Dumneavoastră pentru a prezenta, pe scurt, problemele sectorului agricol pentru a căror soluționare, producătorii români fac apel la implicarea Dumneavoastră. În cadrul acestei adrese vă expunem, pe scurt, chestiunile arzătoare, solicitându-vă organizarea unor întâlniri sectoriale pentru aprofundarea problemelor cu care se confruntă fermierii și cooperativele agricole din România.

SITUAȚIA PREȚURILOR = UN DEZASTRU

Deși producțiile agricole pentru culturile de toamnă se anunță aproape normale, în cele mai multe părți ale țării, prețurile mici la care se comercializează recolta 2023 nu acoperă costurile investițiilor făcute. Față de anul trecut, prețurile pe piața națională sunt cu 50%, chiar 100% mai mici, în timp ce cheltuielile pentru înființarea culturilor s-au dublat. Fermierii fac apel la Dumneavoastră pentru o transparentizare a acestei piețe – tendințele mondiale de majorare de preț nu se resimt național, numai cele de scădere. De asemenea, vă rugăm să analizați, împreună cu echipa din cadrul MADR crearea unui mecanism de compensare a pierderilor suferite de fermierii români în acest an agricol ce se apropie de final cu rezultate financiare dezastruoase.

Vă rugăm să regăsiți mai jos o analiză cu privire la raportul dintre investițiile fermierilor și prețurile la care sunt obligați să își valorifice în prezent producția.

În condițiile în care costurile producătorului agricol român au crescut în medie cu 70% față de prețurile de dinainte de începerea războiului din Ucraina, fermierii sunt forțați să vândă într-o piață nereglementată, cu prețuri mai mici ca cele din 2021.

Pentru anul de recoltă 2023 cheltuielile pe ha pentru o tehnologie medie la principalele culturi sunt cuprinse între 5.000-6.500 lei/ha. Veniturile medii estimate la ora actuală sunt:

Grâu 4000 kg/ha x 0,75lei/kg= 3.000 lei/ha;

Porumb 6000 kg/ha x 0,75 lei/kg = 4.500 lei/ha;

Floarea soarelui 2000 kg/ha x1,5 lei/kg = 3.000 lei/ha;

Rapiță 1500 kg/ha x 1,7lei/kg = 2.550 lei/ha.

Producțiile sunt estimative și adaptate la condițiile climatice nefavorabile cu care ne confruntăm. Singura soluție

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

În acest moment este să avem producții medii tot mai mari, lucru dovedit deja imposibil având în vedere politica «verde» a UE, care impune criteriile de eligibilitate tot mai restrictive dar care nu se aplică și fermierilor ucrainieni sau din alte state terțe. Anul acesta vremea îi salvează doar pe unii dintre fermieri și o politică coerentă și aplicabilă pentru extinderea infrastructurii de irigații devine o necesitate urgentă.

CORECTAREA FORMULEI DE CALCUL PENTRU DESPĂGUBIRILE DE SECETĂ

Am luat act de anunțul public pe care l-ați făcut în legătură cu implicarea Dumneavoastră pentru corectarea formulei de calculare a despăgubirilor de secetă la culturile de primăvară de anul trecut. Actuala formă de calculare aplică de două ori procentul de calamitate, ceea ce sfidează orice logică de calculare a compensațiilor și chiar bunul simț. De asemenea, solicităm ca sumele alocate despăgubirilor să revină la cuantumul promis fermierilor, de minim 1.000 de lei pe hectar pentru culturile calamitate integral.

PORTUL CONSTANȚA ESTE BLOCAT!

În plină campanie de recoltare, accesul cerealelor românești în portul Constanța nu este posibil pentru producția românească. Astfel, atragem atenția că, la acest moment, în portul Constanța este o prioritizare a produselor agricole din Ucraina în detrimentul celor din România și o degringoladă greu de imaginat. Autoritatea Portuară Constanța și celelalte autorități ale statului par inexistente.

Insistăm ca, împreună cu Autoritatea Portuară, să fie găsite soluții pentru crearea unor coridoare logistice prin care să fie separate transporturile de marfă românească de alte transporturi prin care se tranzitează produse agricole, în special cereale din Ucraina. Fără o intervenție urgentă, blocajul din portul Constanța va fi total.

PIAȚA ROMÂNEASCĂ – INUNDATĂ DE CEREALELE DIN UCRAINA

Deși, în teorie, importurile de cereale de proveniență ucraineană, sunt interzise, în realitate în țara noastră continuă să intre cantități uriașe. Noua practică este de a se aduce marfa din Ucraina în Republica Moldova, iar de acolo, aceasta pleacă către Port Constanța ca marfă proveniență Moldova doar în documente.

Subliniem în acest context că toate camioanele supraîncărcate care vin din Ucraina ne distrug infrastructura. Numărul camioanelor încărcate cu produse primare procesate a crescut și sunt necesare contingente pentru toate statele membre pentru a ține situația sub control și pentru a nu duce la distrugerea industriilor din țările din Europa de Est. Infrastructura din țările limitrofe este incapabilă să facă față acestui aflux masiv de produse agricole provenite din Ucraina, deoarece abia dacă poate asigura nevoile propriilor țări. Faptul că intră în țară camioane cu supratonaj (umplute la ras) nu poate fi imputat nimănui decât autorităților române. Considerăm că prin faptul că negați acest lucru de fapt, asigurați suportul fermierilor ucrainieni și nu al celor români, care respectă legile românești și europene.

Este impetuos necesar să solicitați controale ISCTR la fiecare punct vamal și în port, obligativitatea ca marfa să intre cântărită în țară, încadrându-se în tonajul maxim permis de lege, respectiv maximum 25 tone pe camion, fără nici o depășire trebuie să se aplice pentru toate originile. Dacă nu se iau măsuri, va exista un blocaj total în campania care a început. Toate drumurile pe unde circulă camioane sunt distruse, în mare parte din cauza supratonajului și a calității proaste folosite la realizarea drumurilor în România.

FINANȚAREA FERMIERILOR

Una dintre cele mai mari probleme ale fermierilor noștri este, la acest moment, blocarea accesului la finanțare pe termen scurt, mediu și lung. Deși, în teorie, există credite pentru finanțarea sectorului agricol, acestea sunt greu

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

accesibile și nu acoperă nevoile producătorilor. Fermierii români nu au acces la credite pe termen lung, cu dobândă mică, așa cum au colegii din alte state membre UE. Mai mult, nici măcar programul "De 3 ori subvenția", în forma actuală, nu asigură finanțarea tuturor producătorilor. Astfel, în special sectorul vegetal se află într-o situație foarte gravă, o criză generată de o lipsă cronică de capital în fermele românești: costuri în creștere, prăbușirea prețurilor la cereale/oleaginoase, măsuri restrictive la nivel european, venituri în scădere, producții diminuate din cauza lipsei sistemului de irigații. Toate aceste cauze pun în pericol securitatea alimentară a României, viitorul satului românesc și soarta a zeci de mii de antreprenori din mediul rural.

Pentru a crea premisele continuării activității sectorului agricol solicităm MADR să extindă actualul produs pentru creditare APIA de 3 ori subvenția pentru toți beneficiarii APIA.

Este utilă susținerea finanțării fermierilor prin produsului 3xAPIA în 2 variante: 1 APIA+ 2 APIA și 3x APIA, iar fermierul să aleagă. În varianta 1 + 2 (1 subvenție acordată pe baza adevărului + 2 subvenții APIA cu garanție FGCR) cu următoarele argumente:

1. Prin aceasta varianta, fermierul trebuie să justifice doar 2 *subvenția APIA, cea acordată pe baza adevărului poate fi utilizată fără justificare;
2. Timpul de răspuns/ aprobare pe baza adevărului APIA este mai redus decât în cazul acordării din start a 3 APIA;
3. Este de dorit să nu fie cu comision de neutilizare și să se plătească direct proporțional cu suma trasa de fermier.
4. Posibilitatea de a accesa acest produs de către fermier atunci când are nevoie, fără a-l obliga să ia din start 3 x APIA sau niciodată. Să poată accesa 1 APIA pe baza adevărului și ulterior oricând apare o nevoie de bani, să solicite băncii diferența de 2 x APIA.

Considerăm oportun să existe discuții cu organizațiile profesionale pe produs înainte de a fi aprobat pentru a ne asigura că va fi eficient din punct de vedere al costurilor pentru fermieri și se va acorda în timp util.

PRELUNGIREA TERMENULUI DE FINALIZARE PENTRU PROIECTELE DIN FONDURI EUROPENE

Beneficiarii de fonduri nerambursabile prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, au fost afectați de efectele care au cauzat în final dificultăți sub aspectul unor întârzieri în obținerea autorizațiilor și acordurilor emise de autorități, întârzieri la livrarea echipamentelor, întârzieri cauzate de neparticiparea la licitații a nici unei entități a cauzat blocaje urmare a COVID 19, crizei energetice, crizei carburanților, războiului, realizarea activităților de execuție a lucrărilor de construcție și/sau recepționării echipamentelor achiziționate prin proiecte și au dus involuntar la prelungirea termenelor de execuție a proiectelor. Totodată un alt factor a fost deficitul brusc de lichidități sau chiar cu indisponibilitatea lichidităților, creșterea costurilor operaționale pentru activitățile curente pe contextul majorării prețului la utilități și la ceilalți factori de producție, creșterea cheltuielilor investiționale la nivelul proiectelor implementate (s-a impus ajustarea contractelor de lucrări/furnizare, aceste majorări fiind suportate integral de către beneficiarii proiectelor).

Toate aceste dificultăți tehnice și financiare manifestate începând cu anul 2020 și care s-au suprapus cu perioadele de implementare ale proiectelor finanțate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 au afectat progresele fizice și financiare ale proiectelor de investiții finanțate din FEADR, astfel pe cale de consecință, **vă solicităm inițierea tuturor demersurilor în regim de urgență pentru identificarea și implementarea cadrului general de prelungire la maximum a perioadei de implementare a măsurilor 4.3, 4.2 și 4.1 care au construcții montaj, care au termen de finalizare la 30.09.2023.**

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

La realizarea cadrului general de continuare a implementării măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 în perioada de programare 2023 – 2027, vă rugăm să fie realizată cel puțin o consultare cu beneficiari și reprezentanți ai organizațiilor profesionale privind condițiile tehnice și financiare care trebuie îndeplinite de către proiectele contractate la nivelul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020 pentru a beneficia de prelungirea perioadelor de execuție a contractelor de finanțare și a fi finanțate din PNS 2023 – 2027.

GHIDURI CORECTE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR EUROPENE

Fermierii așteaptă lansarea primelor sesiuni de proiecte cu finanțare din Planul Național Strategic. Este nevoie ca ghidurile pentru accesarea acestor finanțări din bani europeni să fie elaborate în mod transparent și să fie corecte în raport cu toți potențialii beneficiari. Salutăm, astfel, retragerea ghidului pentru intervenția dedicată tinerilor fermieri și vă solicităm demararea unei consultări naționale pentru toate ghidurile intervențiilor ce urmează să se lanseze în acest an. Fondurile europene pentru investiții în ferme sunt cele care pot duce agricultura românească la următorul nivel.

ACTUALIZAREA INVENTARELOR ANIF

Investițiile în sisteme de irigații sunt vitale și avem încrederea că experiența Dumneavoastră la conducerea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare (ANIF) va consolida și menține în linie dreaptă programul de reabilitare a sistemelor de irigații. Solicitarea noastră, a fermierilor, este de a fi demarată o acțiune de actualizare a inventarelor ANIF la nivel național, un demers care va face posibilă o evaluare corectă și conformă cu realitatea a inventarului ce este predat organizațiilor de udători, un inventar care acum este evaluat la milioane de lei, dar care, în realitate, de multe ori, ar trebui casat pentru că nu mai este funcțional.

TERENURILE FERTILE SUNT TRANSFORMATE ÎN PARCURI FOTOVOLTAICE

Legea nr. 254/2022 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, privind amplasarea de surse de energie verde pe terenurile extravilane, pășuni, teren arabil, vii și livezi, a stârnit foarte multe reacții de nemulțumire din partea fermierilor. Este normal și corect să nu fie permisă amplasarea investițiilor în energie regenerabilă pe terenurile clasele I și II de fertilitate (nici măcar atunci când se falsifică cartări și se fac declasificări) și mai ales în amenajările de irigații. Trebuie avut în vedere că OUA-ul trebuie să își de-a acordul pentru funcționare și nu o va face, pentru că este ilegal. Sunt cazuri în Buzău când au împărțit artificial potențialul parc fotovoltaic să fenteze obținerea autorizațiilor și certificatului de urbanism. Un alt aspect, este spre exemplu că pentru o suprafață de 16 ha pe care se dorește să se amplaseze panouri se va scoate de la irigații o suprafață de 70 ha irigată.

Dezvoltarea de proiecte regenerabile pe terenuri agricole ridică preocupări legate de utilizarea resurselor agricole și de pierderea terenurilor fertile. **De aceea, este important, ca împreună, să găsim un echilibru între nevoia de a dezvolta proiecte regenerabile și protejarea terenurilor agricole.**

Susținem cu toții producerea de energie verde, dar trebuie luate în calcul doar terenurile neproductive, fără să fie impactate suprafețele cultivate și mai ales terenurile din infrastructurile de îmbunătățiri funciare!

Totodată, știm că și Dumneavoastră, anul trecut, în calitate de Președinte al Comisiei de agricultură din Camera Deputaților, ați anunțat că ați depus un amendament prin care panourile solare să nu poată fi amplasate decât pe terenuri de calitate slabă, cu randament scăzut în agricultură.

COMPLETAREA INVESTALIM

Salutăm adoptarea programului INVESTALIM pe care îl considerăm un pas important pentru dezvoltarea segmentului de procesare din România. Eforturi susținute trebuie făcute în direcția creșterii procesării autohtone a producției agricole în interiorul României, iar formele asociative cu rol economic pot avea o contribuție marcantă, prin asigurarea corelării între capacitatea de producție locală/regională cu capacitatea de procesare/consum.

Plecând de la obiectivele de dezvoltare regională și națională prevăzute în INVESTALIM pentru înființarea sau dezvoltarea capacităților de producție din industria alimentară prin a cărei aplicare va asigura reducerea deficitului comercial al sectorului agro-alimentar prin realizarea unei producții interne de bunuri alimentare competitivă pe piața internă și externă și stimularea investițiilor în județele cu resurse agricole sau în județele mai puțin dezvoltate, se impune completarea OUG, cu textul evidențiat cu bold:

Capitolul II BENEFICIARI ȘI CRITERII DE ELIGIBILITATE

Art.7 - Pot beneficia de ajutor de stat în baza Programului întreprinderile care îndeplinesc cumulativ, la data înregistrării cererii de acord pentru finanțare, următoarele criterii de eligibilitate:

Forma propusă:

a) sunt înregistrate potrivit: Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Legii Cooperăției Agricole nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanței Guvernului nr.37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.338/2005, cu modificările și completările ulterioare și Legii nr.36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, cu modificările și completările ulterioare;**

Anexa

Forma propusă:

Coduri CAEN eligibile

1. 1011 - Prelucrarea și conservarea cărnii
2. 1012 - Prelucrarea și conservarea cărnii de pasăre
3. 1013 - Fabricarea produselor din carne (inclusiv din carne de pasăre)
4. 1020 - Prelucrarea și conservarea peștelui, crustaceelor și moluștelor
5. 1031 - Prelucrarea și conservarea cartofilor
6. 1032 - Fabricarea sucurilor de fructe și legume
7. 1039 - Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor n.c.a.
8. 1041 - Fabricarea uleiurilor și grăsimilor
9. **1042 - Fabricarea margarinei și a altor produse comestibile similare**
10. 1051 - Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor
11. 1061 - Fabricarea produselor de morărit
12. **1062 - Fabricarea amidonului și a produselor din amidon**
13. 1071 - Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie
14. **1072 - Fabricarea biscuiților și pișcoturilor; fabricarea prăjiturilor și a produselor conservate de patiserie**
15. **1073 - Fabricarea macaroanelor, tăițeiilor, cus-cus-ului și a altor produse făinoase similare**
16. 1081 - Fabricarea zaharului

PREȚ DE REFERINȚĂ PENTRU LITRUL DE LAPTE

Crescătorii de vaci de lapte se confruntă cu o volatilitate a prețurilor, fără a exista un preț de referință la nivel național pentru valorificarea către procesare. Acest aspect nu doar că nedreptățește producătorul român – care nu are nicio predictibilitate a business-ului, dar face și imposibilă elaborarea unor politici agricole sustenabile pentru acest sector. Considerăm, astfel, că operaționalizarea Observatorului laptelui, împreună cu introducerea unui preț de referință pentru litru de lapte, pot oferi un cadru legal corect pentru activitatea fermelor de vaci din România.

REGÂNDIREA PROGRAMULUI TOMATA

Situația actuală, în care legumicultorii din Matca, județul Galați, își comercializează producția de roșii la numai 50 de bani pe kilogram, arată că este nevoie de o regândire a programului Tomata. Sprijinul oferit fermierilor nu trebuie să denatureze piața, ci, dimpotrivă, să asigure accesul românilor la legume sănătoase, proaspete, tot timpul anului, la un preț corect în raport cu investiția și munca producătorului român. Susținem eficientizarea programului de ajutor de minimis pentru cultura de legume cultivate în spații protejate și considerăm că o consultare largă cu producătorii va oferi soluțiile ce se impun pentru ca acest sprijin să răspundă nevoilor fermierilor, dar și ale pieței.

SPRIJINIREA SECTORULUI DE PROCESARE A CĂRNII DE OVINE

La acest moment, România ocupă al doilea loc în UE, după Spania, în privința numărului de ovine. Cele mai multe capete de animale nu sunt însă sacrificate intern, ci sunt valorificate în viu, la export. Este nevoie ca sectorul zootehnic ovin să fie sprijinit pentru a investi în unități de abatorizare și de procesare a cărnii, astfel încât ponderea exporturilor în viu să fie echilibrată de cea a exporturilor de carne în carcasă, un produs apreciat pe piața europeană. Exporturile de animale vii vor continua să reprezinte un procent important în balanța comercială națională, astfel că această activitate are nevoie de susținere, la fel ca cea de abatorizare, care oferă posibilitatea deschiderii unor noi piețe de valorificare.

MODIFICĂRI NECESARE ÎN ORDINUL SUBVENȚIILOR

O serie de modificări se impun Ordinului nr. 80/2023 cu privire la condițiile de eligibilitate a fermierilor care beneficiază de plăți directe prin APIA. Aceste reglementări trebuie făcute urgent întrucât pun în pericol plata subvențiilor pentru un număr semnificativ de fermieri care, deși fac agricultură, nu pot beneficia de aceste plăți pe suprafață:

- Prolungirea derogărilor de la aplicarea restricțiilor aplicate în prezent pentru GAEC 7 – Rotația culturilor pe teren arabil și GAEC 8 - Ponderea minimă a suprafeței agricole dedicate zonelor sau caracteristicilor neproductive și pe toate suprafețele agricole, menținerea elementelor de peisaj și interzicerea tăierii gardurilor vii și a arborilor în perioada de reproducere și creștere a păsărilor.

Menționăm că aceste derogări sunt la acest moment în vigoare doar pentru anul de cerere 2023, potrivit Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/1317 al Comisiei din 27 iulie 2022 de stabilire a unor derogări de la Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului (în ceea ce privește aplicarea standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor - standardele GAEC 7 și 8 pentru anul de cerere 2023 "statele membre pot decide să deroge, pentru anul de cerere 2023, de la aplicarea unuia sau a ambelor standarde GAEC").

- Asigurarea accesului la subvenții - sprijin cuplat, și pentru micii producători fiscalizați, care valorifică producția direct, prin emiterea de bon fiscal, și care nu pot face dovada valorificării cu situația fiscală din casa de marcat.

ALIANȚA PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COOPERARE

ASIGURAREA UNEI ACTIVITĂȚI NORMALE ȘI ÎN PERIOADA DE CONCEDII

În final, pentru că am intrat în perioada concediilor de vară, facem apel ca activitatea din cadrul Ministerului Agriculturii și din cadrul structurilor subordonate să decurgă normal. În anii trecuți, o serie de chestiuni importante nu și-au găsit rezolvare urgentă din cauză că persoana/persoanele responsabilă/-le nu era/-u disponibilă/-e. Delegarea atribuțiilor trebuie să fie o practică în instituțiile statului, astfel încât atunci când sunt proiecte în derulare/contractare/implementare sau un contribuabil, indiferent de domeniul în care activează, are o solicitare, aceasta să poată fi soluționată în timp util, cât mai rapid cu putință.

În numele Membrilor noștri, ne manifestăm disponibilitatea de a veni cu informații suplimentare pentru clarificarea aspectelor prezentate, iar în acest sens, Stimate Domnule Ministru, vă rugăm să acceptați organizarea unei întâlniri de lucru în perioada imediat următoare.

În așteptarea unui răspuns prompt, vă mulțumim pentru deschidere și vă asigurăm de întreaga noastră considerație și implicare!

Cu considerație,

În numele tuturor membrilor și organizațiilor membre ale celor 4 organizații.

ORGANIZAȚIE	PREȘEDINTE	SEMNĂTURĂ ȘI ȘTAMPILĂ
PRO AGRO	Ionel ARION	
LAPAR	Nicolae VASILE	
UNCSV	Mircea BĂLUȚĂ	
AFF	Vlad MACOVEI	